

Megjelenik e politikai, tudományos és művészeti lap minden héten kétszer: Szerdán és Szombaton, két-két íven. — Hírlője közül minden hirdetényt egy négyes szelet sorától három ezüst krért.

Előfizetheti helyben a szerkesztő-hivatalban (Sebestyén-utca 288 sz. alatt, földszint) félre postán 6, különben 5 c. forinttal, az országban minden, azonkívül csak a es. kir. főpostahivatalnál Bécsben.

TARTALOM:

Magyarország. Névváltótörvény. — A megyék. — Budai casino közgyűlése. — Pestmegyei közgyűlés. — Tudósítások: Bihar, Csongrád, Pótzsony, Hont- és Baranya megyék közgyűléséről, Magyar partvidék. — Hírlapi kalászkok (folytatás) Igazítás.

Külföld Nagybritannia. Sir Robert Peel a spanyol és francia viszonyokról. — Hölgy hallgatóság az angol parlamentben. — Orosz társulat évi lakomája.

Franciaország. Előkérszületek a követválasztásokra (miniszteri választó bizottság). A mostani Paris. — Az abolitionista vagy rabszolgaság-törlesztő társaság levelezése a belügyminiszterrel. — sat.

Portugallia. Alkotmány és eskü.

Olaszország. Orgyilkosok Nápolyban.

Németország. A württembergi kormányjavaslat a büntető eljárásra nézve megbukik.

China.

Vegyes közlések.

Or: Országos adósságok 's országos papirok. — Napraforgók.

Hírlő. Hivatalos jelentések.

Magyarország.

Szinger Thaddé, Eszterházy hg számtartója és fia Szinger nep. János köz- és váltó-ügyvéd Pesten legfőbb helyről engedelmet nyertek vezetéknevöknek, „Makfalvayra változathatására.

† Pest mártzius 23. 1842.

A Megyék.

(I. Közlés. Előszó) Minden gép rendes mozgását a működő erő egyensúlya eszközli; 's ha ezek közül bármelyik tulnyomó, a gép mozoghat ugyan még egyideig, sőt olykor látványosan minden várakozást meghaladó eredménnyel, de a mozgás nem tartós, vagy legalább nem a kitűzött célra vezető. Tanúsítja ezt az anyagi világ szintuge, mint a szellemi. Ha tehát rendes mozgás: kitűzött célunk, törekvésünk az egyikben úgy valamint a másikban, 's mindkettőt magában foglaló status-életben is oda kell intéznünk, hogy az egyensúlyt fentartsuk, vagy hol ez nem létezik, helyre állítsuk. — Azonban kétséget nem szenved, hogy mint e működés az anyagi világban könnyű, mert itt egyszerű-egyí számolás az alap, vagy legalább az ok 's okozat szemlélhető: úgy az érintettek hiányával nehéz ez a szellemi világban, legnehezebb pedig a status-életben. Itt ezer meg ezer, könnyen figyelem nélkül hagyott, vagy eléggé nem méltányolt factor lép fel; — itt gyakran mit oknak tartunk, egy másik, messze távolságban levő 's csak az ügyes vizsgáló által észrevelt, a pártatlan bíráló által pedig méltányolt oknak okozata; — itt végre a munkálkodó erő nem kifejezett mozgásu automatok, hanem morális szabadsággal felruházott, sőt ezt is gyakran áthágó egyének 's testületek, 's így legyen bármily jeles a statusgép szerkezete, az egyensúly nem tökéletes; — 's bármily értelmes a politikai számoló, még is az eredmény nem kétségtelen; 's legtöbb, mit itt is, mint mindenben emberileg elérhetünk, az, hogy az egyensúly tökéletéhez közeledjünk, a politikai eredményeket pedig okosan sejdíthessünk.

Szükségességnek tartók feljegyezni ezt, hogy feladásunk fontossága érzetében hasonlíthatatlan „Megyei rendszerünk” körüli nézetünket a legnagyobb ovatossággal, 's minden elbizottságtól mentesen terjesztvén elő, talán másokat is hasonló cselekvésre buzdítsunk, — feljegyzők még, 's pedig főleg azért, hogy figyelmezőleg a statusgépzetben munkálkodó erőket fentebb érintett morális szabadságára, működésünk ezek tökéletesítésére legyen főleg intézve — Miknek méltánylása bennünket legalább arra bír, hogy minden alka-

lomhoz nyuljunk, figyelembe hozni ismét 's ismét azt, a mi szünet nélküli figyelmünket oly nagy mértékben igényli, 's ez ebből áll: „Hogy a status-gépzetben munkálkodó erőknél értelmességét képezzé, a vallást, erkölcsiséget, 's a közjóért bármilyen áldozatoktól rettegni nem tudó érzelmeiket neveljék.”

'S nevezeték bár ismételve kijelentett ohajlásainkat ábrándoknak, utópiai álmoknak, vagy Titan-harcnak, 's utasítsatok bár bennünket a morális Philosophia cathedrájára, mi, 's nem annyira mi, mint a mult 's jelen történetek visszajárják nektek az „ábrándozó” nevezetet, tinektek: kik hiszitek, vagy elhithetni akarjátok, hogy az ugynevezni tetszett utópiai kívánatink elmellőzésével képesek vagytok oly statusgépzet szerkesztetni, 's oly szabad institutiókat alkotni, mellyek a rendes mozgást 's nemzeti jólétet eszközölhessék.

Vagy Görögországot köztársasági fénypontjában a lélek-emelő, habár hibás mythosznak, az erények 's hazafiai áldozatoknak honát; a szép-művészetek, bölcsesség 's az általános emberedés bölcsőjét a szabad institutiók hiánya é, vagy nem inkább az sülyeszté el, hogy isteneit gúny tárgyává engedte tenni, a nélkül hogy helyeit jobbakkal pótolta, vagy az egy élő Istent ismérhetet volna? — nem az-é, hogy Solon 's Lykurg, Phidias és Praxiteles, Plato és Sokrates, Aristides és Epaminondas honában annyira elenyészett a hazafiai áldozatok iránti méltánylás, hogy a vértől ázó 's a becsületet, az adott szó, 's a letett eskü szentségét nem ismerő Lysandernek oltárokat épített akkor, midőn a nép érzelmeinek hizelegni nem tudó, de hazafiai áldozatokban tündöklő legjeles fiait ostracismus alá vetette, Sokratesnek pedig a méregpoharat nyújtotta? — nem az-é, hogy a köztársasági erények helyét Sokrates által e szavakkal leírt romlottság foglalta el: „kik a jövőndő gonosztevéket megfoszták azon lehetőségtől, hogy őket felülmúlják, kiknek semmi véték eléggé nagy 's borzasztó nem vala, 's kik azért, hogy honukat büntetlenül ostromozhassák, készek valának a helotok előtt is rabszolga-ként térdelni.”

'S mit mondatok az óriási Roma elenyészéséről? nem valának é itt is hasonló okoknak hasonló következményei?

De ha ezek távulesnek töletek, kérdezzétek a jelent; 's felszólaland a világ-uralkodásért egykor küzdő, most forrólázás rángódásban (Zuckungen) csak élteért vivó Spanyolország 's a patkzott polgárvér hangosan égbe kiáltandja azon igazságot: „hogy mit a tudatlanság 's vakbuzgóság elkezde, azt az erkölcselenség, 's valatlanság szokta befejezni, — a nemzeti sülyedést! — 's hogy lehet változtatni alkotmányokat, de a siker egy, ha az emberek nem változnak! — E panaszok ehoját visszaadja Spanyolhonnak rokon testvére Portugallia! — 's vég vonaglasi közt ismétli a keleti birodalom! —

De sejtjük az ellenvetéseket; azt mondandójatok: A félhold serail-uralkodása nélkülözé a szabad institutiókat 's azért teng most kétes jelenben 's jobb jövőndő aligha várhat. Spanyolország 's Portugallia pedig csak rövid ideig élvezi ezeknek üdvös befolyását, 's az előbbi szolgálai nyomtatás által felizgatott szenvedélyek még le nem csilapodhattak, 's azért még most üdvös eredményt nem várhatni; de különben is az institutiók nem eléggé szabadok?! — 's hiszünk szavatoknak, ha ugy akarjátok; de mit fogtok vajjon mondani Franciaország 's Nagybritannia jelen állapotjára? — biztosítják é az elsőt szabad institutióji, 's a népfelség a tüzetjes vulkán minden órában ki-

töréndésétül? — 's megszüntetik é a legundokabb királygyilkolási merényeket? — 's biztos é ataljában csak máttól holnapig is a csendes polgár élete 's vagyona? — vagy nem majd minden évben 's az ország majd minden részeiben szemlélhető galád gyülevezéscsoportok önkényétül függnek mind-ezek? — 'S a nagy Albiont, hol a szabadság nem holt betű, hanem testté vált ige, kinek az egész ismert világ ömleszté kincseit, nem rázkodtatják é meg a ma legyőzött de holnap ismét fejét emelő, és minden társasági köteleket összetéptő, 's a romlott nép aljából öszveszedett chartisták vakmerő tömegei? 's ezen aggodalmat nem nevelik é azon agitatók, mellyek jelenleg a gabonatorvény ellen oly félelmetes alakban mutatkoznak? —

De ezekre is gyanítjuk a feleletet, 's Franciaországot illetőleg, mellőzve a régiebb idők történeteiből merített okoskodásokat, ti a francia forradalom eseményeit XIV Lajos által felállított gyakorlatilag is használt imez elvnek, „a status en vagyok (l'état c'est moi.) az országgyűlésre-összehívás elmulasztásának, a provincialis élet megszüntetésének, XV Lajos, 's miniszterei kényuraságának, a gyenge, de népét hőnszerető, 's áldott jó fejdelem XVI Lajos azon cselekvésének, hogy a nemzet kívánatait annak idejében nem teljesíté, tulajdonjátok; a későbbi szente szomorú események okait pedig Napoleon vaspálcájában, 's gyakorlott azon elvben, mellyet XIVd. Lajoskint e szavakkal állított-fel, „az egyetem i a karat én vagyok” 's a Restauratio reactiójában keresenditek; — 's a legújabbakat a septembri törvényekből, az egyének jogai korlátlan megszorításából, a jurykre gyakorlott kormányi befolyásból 'sat. főleg pedig Lajos Fülöp „változhatlan akaratából” (***) sujtatók következtetni. Angolországára nézve pedig sujtatók a torykat, haladni nem kívánó, a nemzet valódi érdekeit nem képviselő 's méltánylani nem akaró torykat?! — 's minden okoskodástok végszava: Az institutiók nem eléggé szabadok, 's nem az örök igazságon, 's nem a kor kívánatán alapultak! —

'S mi, ha bár a francia első forradalom távulabb okait nem annyira a szabad institutiók hiányában keresnök, mint inkább XIVd. Lajos udvarából az egész nemzetre átszivárgott erkölcsi romlottságban; — továbbá a kiskoru XVd Lajos, szerencsétlen emlékeztet Law (***) miniszterének szédelgő 's fondor speculatióiban, 's ezek által eszközölt fényűzésben, 's a nemzet vállaira nehézkedett roppant 's elviselhetlen status-adósságban; nem különben mind kettő uralkodása alatt működő azon irók veszélyes seregében, kik lábaikkal a legszentebbeket tiporva a megkezdett

*) je suis la volonté générale

**) A francziák az érintett fejedelmet így szeretik nevezni „la volonté im muable.”

***) Law János, születésére skott, Orleansi Fülöp, XV Lajos kiskorúsága alatti regens elibe (1716) azon javaslatot terjeszté, hogy a tömerek nemzeti adósság lerovására, 's a keringő pénz hiánya pótlására nemzetbank alapíttassék. — Terve (1717) elfogadtatott. Eleinte képtelen szédelgés lépé meg az egész nemzetet; 's az új intézet a gazdagság biztos forrásának tekintetvén, mindenki veres veritékkel szerzett pénzeszkéjét is oda vitte, az actiák fizetési magósságra szökentek, a papirosnak nagyobb érteke vala mint a kész pénznek, 's az illy nemü pénz tömerek mennyisége a fényűzést mód felett nevelé; de a Banknak biztos alapja nem levén 's később a királyi kincstárral öszvesztatva megbukott; — 's az egyesek kiszámíthatlan vesztésén kívül 1601 millióval szaporodott a különben is alig viselhető nemzeti adósság; — a terv szerzője Franciaországban elszökött 's millióknak átka követte.

's jómesszire haladt romlottságot befejezek; — de nincs szándékunk ebbeli okoskodásokat sem Francia- sem Angolországra nézve tovább folytatni, nem azért mintha a párvonalokat állításainkra kedvezőleg tovább húzni nem lehetne, de tartván tőle, hogy mindkét országi institutiókat nem eléggé szabadoknak tarthatnátok, az amerikai ugynevezett szabad statusokat tüntetjük inkább előtökbe.

Itt talán a szabad institutiók hiányáról panaszkodni nem fogtok, hol szerintetek a szent szabadságnak, működőleg a nemzetek 's egyének boldogságát, uralkodni kellene; 's mi uralkodik? — a Pénz, — 's nem úgy, mint jótévéleg az emberiség szükségét 's örömeit pótlólag uralkodnia kellene, hanem úgy, mint Helvetius az emberről irt munkájában érinti: „A nemzetek erkölceit megrontó arany olly varázsnő, mely gyakran, a becsületes embert gazzá alakítja által. — Lykurgus, ki ezt jól tudta, számüzé e varázsnőt Lacedemonbul *); itt a pénz nem az anyagi világban aequivalens egyedül, hanem meghódítva a szellemet is universalis aequivalens; itt felbreszté a határtalan pénzvágy a szédelgő papiroskereskedést, 's ragályos nyavalyává fajzott e vétkes szerencsejáték, játsza polgár 's polgár között; — hasznathozó csak kevésnek, de káros legtöbbeknek; — koczkázató az egésznek boldogságát, rablója a nemzeti becsületnek! — Ha valahol, itt hiába keresitek a törvény által parancsolt egyenlőséget, hol minden szegényebb érzi a pénz-aristokrátiának kiállhatlan göggyét. — Hijába keresitek itt a vallásszabadságot; sokat tudnánk előhozni, mint e tárgyban törvényeknek boszantó gúnyát. — Most csak egyet idézünk rövid vázlatban. A mult utolsó Tized elején Boston városa közel szomszédságában egy nőkolostor vala; tagjai a betegek ápolásával foglalkozók; — 's a város más vallású polgárai, bősziült vakbuzgóságból, esti órákban feldulák a kolostort, kirablák 's a lángok martalékjává tevék; — két nő életét veszté; — mik történtek még, elhallgatjuk. 'S a helyhatóság semmi segélyt nem küldve tovább is gyáván néz nemcsak a nép aljából de a kitünőbb állású polgárokból is öszvegyülekezett rabló-csoport undok merényét! — 'S még akkor is, midőn az indulatok már lecsilapodtak, nem vala bíróság, mely a vétkeket megbüntetni, vagy legalább a szenvedett kárpótlását elítelni elég bátor volt volna! — Befejezőleg még a rabszolgákat illető 's az emberiség szégyenére még most is fenálló egypár törvényt idézünk: Dél-Carolinában az 1800 évi törvény szerint minden rabszolgá, ki olly társaságban találtatik, melynek célja tanítás, 20 korbács-ütéssel, — Éjszak-, ugy-szinte Dél-Carolinában, nemkülönben Georgia, és Luisianában, pedig az irni, vagy olvasnitanítás, könyveknek eladása, vagy ajándékozása a feketéken 39 korbácsütéssel, a fehéréken 5000 dollár fizetéssel büntetettik!!!

Ezeknek előrebocsátása után nem hiszszük, hogy elbizottsággal vádoltathatnánk, ha határozottan azt állítjuk: hogy hibások azok nézetei, kik hiszik, hogy szabad institutiók elegendők a nemzeti jólét eszközlésére. Mi régen ápolit hitünk tanjait nyilvánítjuk abban, hogy törekvésinket főleg oda kell intézni, miszerint a Status gépezetében munkálkodó morális erők az általunk fentebb érintett értelemben javuljanak; 's csak akkor leend tökéletesebb az egyensúly, — rendesebb a statusgépezet mozgása, 's a politikai számolások biztosabbak.

Tudván azonban, hogy ezek által sem a törvénykezés, sem az időszaki sajtó, annál kevésbé pedig az általános politikai munkálkodások köre ki nem merítettik; — tudván azt is, hogy kevésbé roszak általában véve az emberek, mint hibások azon politikások, kik hiszik, hogy szabad institutiók mindent nélkülözhetnek, 's mindent szülhetnek; de méltányolván egyszersmind bárha nem tulbecsülván a szabad institutióknak a nemzetek jólé-

*) L'or corrupteur de mœurs des nations, est une Fée, qui souvent y métamorphose les honnêtes gens en frippons. Lycurgue qui le savoit bien, chassa cette Fée de Lacédémone. De l'homme Tom III.

tére alig sejdíthető befolyását, jövő politikai értekezésünk a szabad Institutiók legszabadabbikát 's Hazánk legdrágább kincsét t. i. a Megyei rendszert fogja taglalni. — A.

A budai casino egyesület választási közülését az alapszabályok értelmében folyó évi april 3kán délelőtti 10 óraker fogja tartani.

Pestmegyei közgyűlés. (Folytatás.)

Mart. 20. A tanácskozások maiglan a bűnvádi eljárás, eziránt megbízott választmány által kidolgozott tervnek egyes pontonkinti taglalása, 's néhány localis ügy megvitatása körül forogtak. Kiemelésre méltó azonban az: vajjon a mgos főispánhelyettes urnak mint elnöknek a bűnvádi eljárás foganatba-vetele ellen tett ovása jegyzőkönyvbe iktattassék-e? Hosszabb vitázás után határozattá lón, hogy: jegyzőkönyvbe tétessék ugyan az elnöki ovás, de azon hozzáttétele, hogy azt mint egyes személyét a többség irányában elnem fogadhatják. Ezzel a gyűlés, jóllehet még néhányan szólani ohajtanak, elszlott. Ma felolvastatván a jegyzőkönyv, az elnöki ovás ellen, noha ugy állott az csak abban mint elnemfogadott, mégis felszólamlának néhányan, azon kifejezéssel, hogy az ovásnak jegyzőkönyvileg elfogadása semmi tekintetben végzessé nem lett, 's azt nem is lehet, mert 1647:76. törvényezikk szerint az elnök egy a testülettel, 's így csak egyes véleményt nyilvánít ellenmondása, egyes tény pedig soha, hanem csak a megyei közönség összes akarata jegyeztetik jegyzőkönyvbe. Az 1723:52.t.cz. értelmében az elnök a közgyűlést vezetni, 's a többség véleményét kimondani tartozik, 's ha ennek ellenében megengednek az ovást, mikép ez Erdélyben szokássá vált, ugy ez veto lenne utóbb, 's az erdélyiekhez hasonló panaszokra nyujtana okot. Felhozott az ovás mellett nádor őfelségének Pestmegye örökös főispánjának példája. Mire az elnöki ovás ez egyszer a protocollumban meghagyatott, azon körülírassal, hogy ezentül egyes ovást a megyei végzés ellen még azon nyilatkozással sem vesznek be: hogy azt elnem fogadják. — Továbbá felolvastatott a januar 28k. érkezett 's a bűnvádi eljárás tervének — néhány részét kivéve — fogantatását tiltó kegyelmes királyi leiratra elkészített felírás *). H. P. táblabíró ur az ebbeli eljárást törvénytelennek ismervén megválasztásáról lemondott; helyébe Markus Mihály bíró ur választatott el. K. . . Gy. halála következtében Levay ur mezei biztosnak jövő gyűlésig — mig t. i. folyamodásukat többen is benyujthatják, meghagyatott. A gyűlések folyvást tartanak, 's nagyérdemű hazánk fia gr. Sz. Ist. szorgalmasan látogatja azokat, többnyire parabolákban szólal fel; az elnöki ovás-hoz a roskadt hajót említ meg; mellyből magát, ha sülyedéshez közel áll, kimenteni bárkinek bizonyosan szabadságban áll, 's nem szükség, hogy mindnyája elveszzen. **)

Biharból. Várad. Olaszi martzius 12dikén. — Hogy a martzius 7dikén határozott közgyűlésre különösen négy szolgabírói választásra meghívott nemesség, az érkezett és fontos érdekű kegyelmes kir. leirat feletti netalán hosszabb vitatkozások miatt, tovább várakozni ne kénytelenítették, a m. helyettes úr, az érdeklött k. leirat tárgyalatására martius 5én rendkívüli közgyűlést hirdettetett — A hír szerint különösen a Sár-rétéről néhány birtokos ur felszólítására, számos köznemesség volt megjelenendő, kik, mint hallatszék, az iránt világosítottatván fel, miképen leginkább a mult gyűlésen indítványozott házi adónak és statusadóságnak nemesség általi elvállalásával, ezen kívül is több, csak országgyűlés rendelkezését illethető újítások-rongálta nemesi kiváltságuk veszélyeztetve legyen, — lelkesülten hagyák oda csendes lakjokat, őseik-szerzette szabadalmaik melletti felszólalásra készek. — Megelőző napon hangszat kíséretében nemzeti színű lobogót emelve, mellyen egyfelől, „Éljen a király,“ más felől „Nem adózunk“ felírás látszék, de zaj nélkül és rendet nem zavaráva érkezett be a várt nemesség. — Mart 5én már

*) Ha a felírás tartalmáról kimerítőleg tudósítva leszünk, ez iránti nézetünket t. olvasóinkkal közöljük.

**) Bár honunk nagyfiának e parabolája méltánylást nyert volna. A.

S óra előtt a teremtet megtölté a sokaság 's ismételve hallatá a „nem adózunk!“ szokat. A teremben sem zászló, sem kitörések. — Megnyitvatván a gyűlés, felolvastatott őfelségének kegyelmes leirata, mellyben a megyét atyai szigorúsággal intvén, hogy tanácskozásban a törvényes illedelmet megtartva, kihágásoktól okodjék, rendeli, hogy: a felterjesztett oklevelekből őfelsége, az orvoskinevezést főispáni jogának ismervén el, az ezen jogszerint ki nevezett orvost hivatalában megerősíti, és fizetését kiadatni rendeli. Továbbá: a megyének a m. helyettes ur inneni eltételét kérő folyamodására, okkal sem látván a kérést támogatva, azt méltóztatott nyilatkoztatni, hogy miután részéről a m. helyettes úrbán bizodalma van, őt továbbra is meghagyani méltóztatik. — Az elolvasás után, H. M.: Mi tehát ma azon napra viradtunk, mellyben őfelsége minket pirongat, hogy minden törvényes felsőséget megvetünk. Őfelsége törvényinket 's törvényes szokásinkat megkivánja tartatni, és pedig hogy miis mint ő tartsuk meg azokat; 's az eredményekre tekintve igazsága van őfelségének. De mi mindnyájan azt, miről vádoltattunk, nem cselekedtük. Most együtt van a nemesség, mondjuk ki tehát nyiltan, hogy midőn a novemberi gyűlésből ő nagysága ellen iratott, van é a nemességnek ellene, ki törvényes szabadságinkat mindig védte, bizalmatlansága? Midőn tapasztaljuk, hogy nemesi kiváltságunk mellett fizetnünk kell (tartós felkiáltás: nem adózunk!) En is azt mondom: nem adózunk. Tks KK. és RR. vegyék fel, hogy azt akarom mondani: Nem elég, hogy a már rajtunk levő adót incassálni fogják, még a mult gyűlésen egy úri ember indítványba hozta, és megyei tárgyalatás alá fog vétetni, hogy a házi adót a nemesség fizesse, 's a statusadóságokat is vállalja el. (Nem vállaljuk! nem adózunk!) Azért hozom elő ezeket, hogy illy elveket ő nagysága nem pártolt, és mégis az iratott ellene, hogy vegye el őfelsége tőlünk, mert nem bizunk benne („Bizunk!“). Királyunk őfelsége ismervén a m. helyettes úr törvény iránti hűségét, azért dorgál bennünket. En itt voltam azon gyűlésen, mellyben ellene irtak, és ellenszóltam, mert ő tiszta volt, és most is annak tartom (Éljen! tisztának tartjuk!). Őfelsége olly kormányzóval látott el, ki a törvényt 's igazságot követi; itt declaráljuk tehát, hogy mi nemcsak a törvényt szeretjük, hanem ő nagyságát is szeretjük. — Ezen k. kir. leiratban az is van, hogy az orvosnak, régi szokás szerint, a főkormányzó által kell választatni (Éljen ősi szabadságunk!) — B.L.:Csudálkozom H.uron, hogy főjegyző lévén nem tudja, milly következesei voltak itt már a pártoskodásnak. Illy beszédek elidegenítik a lelkeket, 's egységre nem vezetnek. — Mikép mondhatni azt, hogy a statusoknak részök nem volt a m. helyettes úr elleni felírásban, midőn a többség végzése mondatott ki? — Az adózásról emlékezés nem a tárgyhoz tartozván, minthogy ezen eltérés miatt a tárgyhoz szólni még nincs helyén, csak arról teszek ovást, hogy a mai gyűlés úgy hirdettetett ki, miszerint a jegyzőkönyv hitelesítése is bevégezendő lenne; ez constitutionalis kérdés; mikép tudhatni azt, hol áll meg a tanácskozás fonala? mert itt tanácskozni kell, nem pedig mint az ausztriai diactán: meghallgatván a kir. parancsokat kölesönös reverentiák után eloszlan. — A Helyettes úr: Én az által, hogy e gyűlést, a jegyzőkönyv bevégezhetésének reménye mellett hirdettettem, nem kívántam a tanácskozásokat gátolni. — A mult gyűlésben, hogy a szőlők többsége szerint, — mellyet mégis az egész megye többségének nem vehetek, itt egyéni bizodalomról lévén szó, a repraesentatio határozatott, elismerem; de most őfelsége által az ellenemi vádalpaltannak mondatván, nyilt kebellet jelentem ki, hogy én alkotmányunk fentartásán hűségesen igyekezvén, ha kötelességemnek eleget teszek, őfelségének kegyelmét méltán várom, valamint a KK. és RR. bizodalmit is, melly utóbbit ha mind a mellett sem nyerhetem is meg, állásom nem változik. — B. J. H. M. úr őfelsége iránti hódolatát szóval ugyan igen, de tettel nem bizonyítja; mert olly térre ment által, melly nem tartalma a királyi leiratnak, t. i. az adó dolgára. Soha lelkembe nem villant, hogy a nemesség ne adózzék; nem mintha az igazsággal nem egyeznek, mert ki nem maga földén lakik, adózzék; hanem mivel ez által közfalat látok

emelve a k
birtoktan
utasítása m
ragalmak k
azonnal beb
tani első al
ha mind e
nem lehet.
ló azon rész
dóztatására
— B. Ö.: K
alatt. Ismer
tett, és mel
elkopva élet
elvezetések
gereltetik, a
oda magyara
be, és még
vény ösvény
táját kilátom
zafiságban,
dem; vajha
vert ellenem
kivonattal in
ralok, keble
— Most is b
lomra sem v
letendem az
fogok. Sokn
de tanultam
ditok; én is
rendeltetése
dózást feltéte
elvallalását
jelenleg nem
lésben is ha
mi üldözés tá
máglyák és v
tantísimus az
tattak. Én p
szeliden kell
gi tagja vag
mindig bátra
midőn a resc
tem; most cs
azon nyilatko
kül is ellehet
gártársaink b
telen uton, k
is elveszthete
ton nyeri meg
előbb felolvas
mondhatok;
ja van szab
minden szoká
eltörül. Az o
megállapítva
őfelsége, fi
másik része
ellen egyéb n
lanság, helye
nemesség nyi
az ebeli intéz
irás által vol
határozatakon
ismernem mo
se, hanem es
ról a megyei
zés hozatott,
18—13 ellen
hetett, a nem
ságot nyilván
datott, hogy
jobb oldal a
retaszító kijel
messég bizoda
bizonyította
lést egészen
minélfogvást
a nemesség
Minket nevez
hez ragaszk
ladás embere
tért, mert ő
zonyitásával h
ben is a nem
bizalmatlansá
a statusadós

emelve a köznemesség és birtokosok közt; és ha birtoktalan nemes fizet, fizessen birtokos is. Bihar utasítása mindig ez adóztatás ellen volt; mégis rágalmak koholtattak az akkori követ ellen; pedig azonnal bebizonyítom, hogy az akkori követ, mostani első alispán úr ellene szolt az adóztatásnak; ha mind e mellett is törvényre vált, okozni őt nem lehet. (Erre elolvastattam az országgyűlési napló azon része, melybe B. Ö. követ a nemesség adóztatására nézve, ellenmondását bejegyeztette). — B. Ö.: Klismérem a dolgot maga alarczossága alatt. Ismerem a fegyvert, mely ellenem emeltett, és mely 1833. óta életben tartatik; most már elkopva élet veszti. Könnyű velejére találni azon elvezetéseknek, mi szerint a nemesség ellenem ingerletetik, a törvényesen határozott adóra nézve is oda magyarátatván a dolog, hogy azt mi hoztuk be, és még incassáljuk is. Én nem félek, a törvény ösvényéről le nem lépe. az egész terv vitáját kilátom és megvetem. Én H. M. ural sem hazafiságban, sem törvénytudományban nem vetélkedem; vajha én volnék legrosszabb hazafi. E fegyvert ellenem 1836ban is használták, midőn egy kis kivonattal informáltattak ellenem. Bosszút nem foralok, keblem illy indulatoktól mindig tiszta volt. — Most is bizodalommal mondom, hogy e hivatalomra sem vágytam, és alig várom az időt, midőn leteendem azt; de senki örömeire innét lelépni nem fogok. Soknak nincs szájizére, hogy itt vagyok; de tanultam szenvedni. Én nem játszom, nem hódítok; én is gondolkodtam az adólab célszerű elrendeltetése felől, de utolsó fogok lenni, ki az adóztatást feltétel nélkül vállalnám el. A statusadósság elvállalását éretlen gyümölcsnek tartom, és erről jelenleg nem is gondolkodom; ez iránt mult gyűlésben is hasonlólól vélekedtem. — Minden olyan, mi üldözés tárgya, emelkedik; a r. cathol. vallás máglyák és vértanúk által emelkedett; a protestantismus az által, hogy papjai gályákra hurczoltattak. Én politicus fanaticus nem vagyok; velem szeliden kell bánni, engem el nem ijesztenek. Régi tagja vagyok a haladásnak, 's véleményemet mindig bátran kimondtam. Talán észrevételeimet, midőn a rescriptumhoz szólándunk, bővebben kifejttem; most csak azt jegyzem meg a méltóságos úr azon nyilatkozatára, hogy ő a megye bizodalma nélkül is ellehet: nincs fényesb koszorú, mint polgártársaink bizodalma, de azért soha azt törvénytelen uton, illy eszközök által nem vadásztam. Én is elveszthetem a bizodalmat; de a ki azt illy uton nyeri meg: birja békével. S. G. Ö. Felségének előbb felolvasott kegy. leiratára hálás köszönetet mondhatok; mert abból azt látom, neki többgondja van szabadságunkra, mint minmagunknak. Itt minden szokatlan 's törvénybe ütköző újításokat eltöröl. Az orvosra nézve is a régi gyakorlati jogot megállapítva, helyesen erősíti meg őt hivatalában ő Felsége, fizetését is kiadni rendelvén. A leirat másik része is igazságos; mert a m. helyettes úr ellen egyéb nem adathatván fel, mint a bizodalmatlanság, helyes okokkal támogatás nélkül, mely a nemesség nyilatkozása szerint nem lévén általános, az ebeli intezvényre nézve hálás köszönetünket felírás által volna szükséges kijelenteni. Én a felírás határozatakor itt nem voltam, de még is el kell ismernem most, hogy az nem Bihar megye végzése, hanem csupán azon közgyűlésé lehetett, melyről a megyei nemesség, kinek tudta nélkül a végzés hozott, mitsem tud. A voks, mint hallám, 18—13 ellen volt; illy csekély számmal mikép lehetett, a nemesség befolyása nélkül, bizodalmatlanságot nyilvánítani? A szeptemberi gyűlésen kimondott, hogy itt jobb és bal oldal van, 's hogy a jobb oldal a jót nem akarja; ez már magában félretaszító kijelentés. A m. helyettes úr, hogy a nemesség bizodalmat mennyire ohajt megnyerni, bebizonyította a restauratio alkalmával is, a kijelentést egészen a nemesség kívánsága szerint tévén; minélfogvást másod alispán urat, szándéka ellen, a nemesség kívánságára tevő a kijelentek közé. Minket neveznek párt embereinek. Én nem emberhez ragaszkodok, hanem elvhez, 's a józan haladás embere vagyok. H. M. úr a tárgyról el nem tért, mert ő az adó iránti érintést, csak annak bizonyításául hozta fel, hogy a m. helyettes úr részben is a nemesi kiváltságok védőjének ismértetvén, bizodalmatlanságra okot nem adott. Hogy a nemesség a statusadósság, 's a házi adó felvállalása iránt,

melly utóbbit leghamarább nyakunkba róják, felvilágosítatik, izgatásnak vagy lázszasztásnak nem mondhatni. Tks. első alispán úr a szelidséget mondja a bánásmódban szükségesnek; én is azt mondom, 's ezt a másik felekezetről is kell gondolni; azonban én itt is csak ijesztéseket, terrorismust látok, mely a szabadságot elnyomja. Fajdalmos, hogy Bihar olly viszonyba jött, miszerint nem tekintetik: mi, hanem kié a tárgy. — B. Ö.: Hivatalt akaratom ellen vállaltam, legnagyobb kénytelenségből, de nekem is vannak elvrokon testvérim, ezekért kelle érdekemet is feláldozni, és most ellenem mindennemű fegyvert használnak. Nekem mind egy; folytassák tovább is az ellenemi áskálódást. Én tisztán állok, ápolva a barátságot; a ki hivatali eljárásomra nézve hibákat tud fölfedezni, lépjen föl ellenem. Az indítványozás a házi adóra nézve is még nem volt cél, hanem a cél akkorra volt kitzúve, midőn a dolog végzésre ide terjesztve az öszvehívott nemesség határozata elibe terjesztendő lesz; most csak deputációnak, véleményadás végett adatott ki. Hát itt nem lehet indítványozni? nem szabad szólni? úgy temetőbe költözzünk. A házi adóra nézve régen, még Iső Ferdinand király kimondotta: hogy addig Istentől nem várhatjuk boldogságunkat, míg adózó népünk terhein könnyíve, iránta igazságosabbak nem leendünk. — Dózsa ideje óta milly szigorú volt a szegény adózó nép sorsa; ott a törvényben mondatik, hogy Isten haragja sújtja e miatt a hazát. Én, midőn ideje leend meggyőződésemet e tárgyban ki fogom jelenteni. Ha az adóztatást nem akarandják — jó! — M. helyettes: miután más mezőre ment által a tanácskozás, figyelmeztetem a tks. KK. és RRket, hogy a tárgyhöz szólva méltóztassanak a k. kir. parancsra nézve nyilatkozni; elfogadják-e azt? (nagy sokaság: elfogadjuk!) — (Folytatatik.)

Csongrádból. Nem vala szándékom meggyénknek mult hó 21kén alispánunk elnöklete alatt szab. kir. Szeged városában tartott, 's némelly nem épen kitűnő modorban vitatott magán ügyek hangos tárgyalatásán kívül, semmi érdekelt — 's a nagy közönség figyelmére méltó — magában nem foglaló köz gyűléséről szólani; hogy azonban — a Pestí Hirlap 124ik számában olvasott, 's úgy látszik, a minden módon szépíteni ohajtott diadal első mórában irt közlésnek egy oldalára kiemeltessék, commentárta van szükség — Előre bocsátván, hogy az úgynevezett cortesekekkel tanácskozásnak barátja nem vagyok — sőt ezen már annyira divatosá vált modort helyhatósági rendszerünk metelyének tekintem, 's azt mint a megyei határozatoknak — maga a megye méltóságát lealacsonyító ingatagságát elkerülhetlenül előidézőt kárhoztatom — elismerem, hogy a P. H. felhozott cikkében megemlítet, Mihályfi párt emberei nagy számmal jelentek meg kérdéses köz gyűlésünkön, — holott a másik Klivinyi-Zsemberi párt csak egy kettőből áll; de ezen körülmények oka koránsem abban keresendő, mit a P. H. levelezője szépítőreklívó ecsetével elmésen elhitheti iparkodik, mintha t. i. az előbb megnevezett párt bárki által is összecsozdítette cortesi tanácskozásra jelent volna meg — míg a másiknak havi csupa szerénységéből — hogy tisztaságuk, a fenn-említettetem vádnak még csak árnyékával se molesztassék — néhány egyéne kivül házi magányukban maradtak — nem — valóban nem; — ennek sokkal egyszerűbb oka az: hogy sz. k. Szeged városában megyénk gyűlései ritkán tartatván — az ottlakó, és máskép-gondolkozásának idejében Szegvár, — a megye curialis helyén — Szegedtől mintegy hat mföldnyire tartott gyűlésekre is meghívott és szívesen látott — a köz tanácskozásokbani részvéthez szoktatott 's ennek édes gyönyörét annyiszor megízelt nemesség — téli időben egyébkint elfoglalva úgy s'm lévén, — a helybentartott közgyűlésen tömegestül megjelent, — és mivel a szegedi nemesség legnagyobb része a Mihályfi-párthoz tartozik — a Klivinyi Zsemberi felekezet pedig csak néhányból áll, — mi természetb, minthogy amazok száma nagy volt, míg imezek a teremben könnyen megolvashatták pártjok embereit — miből világos, hogy az ügyes levelező pártja számának leolvadásából — a szeréység szép erényét kívánván arra ruházni — e részben költői tudósítása: „Ignos fallit, notis est derisui.“

Egyebiránt az egész cikk a cortesekekli tanácskozás kárhoztatására lévén irányozva — e te-

ketben fentebb nyilvánítt meggyőződésemnél fogva örömmel említhetem, hogy a midőn egy főszolgabíró 's egy eskütt közötti személyes vitában, az utóbbi védelmére némelly érdemes szónok emel szavát, 's előadásikat a jelenvolt nemesség több-szöri eljenzésekkel félbenszakasztotta — elnöklő alispánunk 'smételve kinyilatkoztatta: miszerint a gyűlésekben tanácskozásnak lévén helye — a vélemény és szavazat tömeges nyilváníására mitsem számítand — ezen általam is minden körülmény — ismételve mondom, minden körülmény között szentnek tartott, 's azért bármilly — meggyőződésem szerint — üdvös cél elérésére fel nem áldoztathatónak hitt elv elnöki kimondásán érzett örömetem azonban nem kevéső megkeseríté a mult országgyűlés alatt, — ugyanazon elnöklete mellett, — tartott közgyűlésünkre visszaemlékezés, hol a katonaujonczoknak záradék vagy a nélküli megajánlása felett vitakoztunk — a midőn t. i. annak megmutatására, hogy az ujoncz-állítási szükség már egyszer ellévén ismérve, azoknak minden záradék nélküli megajánlását az ő Felsége iránti bizodalom, — a nemzeti méltóság megkivánják — az ország bátorsága pedig követeli — fölkelte és tanácskozva szónoklott mintegy 15 vagy 16 táblabíró, és egyéb értelmest egyén, okokkal támogatott előadásai levivására — az elnökség ellenkezése nélkül, sőt hozzájárultával a gyűlésen jelenvolt — és nagyrészen a vitatott tárgy mibenlétét felsem fogta, sőt erről a gyűlés berekesztetése után kíváncsiságból kérdezősködött megyebeli számos nemesség megszavaztatása használtatott — és így az értelem fegyverével vivatott ügy — a nyers erő által legyőzött — sőt ebbeli határozat — az illy módon hozott végzéseknek mintegy túlnyomóságot tulajdonítva — a jegyzőkönyvben — szavazati jeles többséggel hozatott nyilatkozatott — a kisebbségben maradt táblabírák egyike, — nem véleményének elnemfogadása, hanem annak ez utoni legyőzetése feletti aggodalmát magyarázólag azon a későbbi események által igazolt figyelmeztetéssel zárván be — az egyenetlen fegyverrel vivott tusát mikép ezen nap, mellyben köz tanácskozási tárgyakban a tömeg befolyásának rézs nyitattott, és az értelem a nyers erőnek alá rendeltetett — borítá be Csongrádnak tiszta egét! Erre megemlékezve a fentebb magasztaltam kijelentésnek is csak olly értelmet vagyok kénytelen tulajdonítani, mikép a magát haladás pártján kizárólag valló felekezet az elveket önérdékéhez illeszteni, 's ezen elv illeszthetési szabadalomnak tulajdonítható, hogy ámbár a legközelebbmult országgyűlés alatt — azon elvből, hogy törvényes ítelet előtt senkit sem büntetheti — egy perbefogott követnek — követségtől el nem zárlhatását férjfiás állandósággal követeltük, még is azon utasításunk szégyenére, a mult év végefele tartott köz gyűlésünkön, egy tisztiperbe fogadni rendelt egyént, az országgyűlési képviselőség-nél bizonyosan kisebb tekintetű és nálunk valamely bíráskodási tehetséggel fel sem ruházott nemesi hadnagyságtól, — mellyre társai bizodalmaival választott, 's mellyben ezek őt továbbra szívesen megtartani ohajták — a törvényes íteletet be sem várva elmozdítottunk — most ismét a köz nemességnek, mellyet szavazni minmagunk tanítottunk, szavazatát elfogadni azért vonakodtunk, mert ez nem a szegvári nap volt, és záradék nélkül kelle a kérdésnek eldöltnie. — Itt akaratlanul is eszembe jut azon nemetajkú magyar pór mondása, ki perét az uriszerken elvesztvén, e szavakra fakadt: „Der Herrstuhl ist ja, wie ein Weberstuhl, jetzt geht er so, bald so.“ 100. —

Pozsonybul. (Megyei közgyűlés folytatása.) Martzius 12. 1842. B. M. tb. által szönyegre hozott azon indítvány folytában, miszerint igen méltányos volna, hogy az elsőalispáni hivatal tisztí terhei viselésével megbízott másod-alispánt ugyanannak egész évi járandósága illesse; az ezen indítvány alatt érdeklött J. M. ur kinyilatkoztatta, hogy szíves készséggel tanusítandó hivatalos fáradozása nem a hivatallal járó fizetési érdekében, hanem a RRk iránta viseltető bizodalmban keresvén 's levén fel jutalmát: az Iső alispáni hivatallal összekötött fizetést semmi esetre el nem fogadja; mi a RR részéről harsány eljenezés által nyilvánítt készséggel, örömmel 's a szándék tisztasága iránti méltánlylattal el is fogadtatott. — A nmgu Helytanács a pozsony-n.szbathi vaspályának most

elt, de érdemelt válaszul kapta, hogy „vak veti világtalanok szemére“ 's emlékezzék vissza önviseletére, melytől meggyökösben az illyesek nagymesterének bélyegző már régóta. E tárgyban végzés lőn, hogy a börtön-építés iránt tett előbbi felterjesztés értelmében válaszoltassék a Helyt. tanácsnak. Végre számos apróbb tárgyakon kívül még a népnevelés előmozdítására tett rosznyai és esztergomi káptalanok és érsekség ajánlatai — köszönettel fogadtattak, 's gyűlésünk azzal fejezték be, hogy a jövő évnegyedes közgyűlés napja április 25, 's a törvénykezési majus 6ra határozatott. A.B.C.

Baranyából. Pécs mart. 4kén (Vége). Ezen helység legelő elkülönzési perében érkezett helytartó tanácsi intézvényre, mely szerint az említett per olly meghagyással küldetik vissza, hogy, miután a kihatandó legelő mennyiségét, nem a közös legelő mennyisége, hanem törvény értelmében a helybeli környüállások szerint kellene megítélni, az, az eljáró uriszéken ujonan felvétessék 's lépcsőnkinti feljebbvitel útján ujjal felküldessék; határozatott: hogy miután az 1836. 6. tez. 3. §-a világosan rendeli, miképen azon határokon, melyek tág és igen bő legelővel vannak ellátva, ezekben a rendes esetekre határozott legnagyobb illetőség-nél nagyobb mennyiség is adathatik urbéri uton; és így a legelő mennyisége csakugyan tekintetbe volna veendő, ennek még világosabb kimondása iránt az országgyűlési utasításokkal foglalkozandó választmány utasítási javaslatot terjeszzen a RRk. elibe. 10) A bankjegyek újabb változtatását közlő k. intézményre feliratni rendeltetett, hogy a beváltó helyek megyéktől távol esvén, minthogy ez által szegény adózóink tetemes károsításoknak volnának kitéve, beváltó helyül a Pécsenlévő kir. só-hivatal is neveztetnék ki; nem különben az olly rövid időre kiszabott beváltóhatási határnap, mely alatt az ezen rendelmény kihirdetése is és közhírré tétele csak nem lehetetlen, hosszabbítatnék meg. —

11) A bécs-triesi vasutak Magyarországon keresztül leendő vitélet tárgyazó sopronyi levél egyes 's nem országos érdeknek tekintetvén már csak azért sem pártoltatott, minthogy az 1836. 25. törv. cikkben már országosan megállapított pest-bécsi és Pest magyar tengeri rév-parti vaspálya elkészülésének csak nem reménye is örökre, vagy legalább százados időkre elenyésznek. — 12) Pest megyének vasutak iránti levele derék 2od alispánunk elnöklete alatt kiküldött választmányának vélemény végett kiadatott — 13) Egy helyt. tanácsi körlevelnek, melyben ő Felségének hazánk minden hatóságaihoz intézett legkegyelmeseb rendelete közöltetik, azon részére nézve, melyben a hatóságok minden törvénytelen újításoktól tiltatnak, mint megyénket nem érdekelhető tudomásul vétetett; azon részére nézve pedig, melyhen azon legszentebb kegyelmes királyi szó foglaltatik, mikép ő Felsége hazánk törvényei 's alkotmányunk fentartását igéri, a jegyzőkönyvben hódoló köszönet iktatni rendeltetik; azon indítvány azonban, miszerint ezen köszöneti hódolat nemcsak a jegyzőkönyvbe iktatassék, hanem egy alázatos felírás által nyilvánítottassék is, a többség tejszését magának meg nem nyerheté. — 13) Gróf Keglevich Gábor ő kegyelmességének újabb tárno ki főmoltóságra leit kinevezetése végett örömléket egy üdvözlő levélben fogják nyilvánítani megyénk RRai. — 15) Biharnak az előfogatok iránti levele tudomásul vétetett, egyszersmind az e tárgyban érkezett felsőbb rendeletek kikeresése 's jövő gyűlésre feladása a levéltári hivatalnak meghagyatott. — 16) Zalának Gollner nevet viselő ezred ezrede ellen Zágribban énekeltetett gunyos ilir ének miatt felírása, bár a kérdéses guny-ének megyénkkel közölve nem volt, azon részének kivételével, melyben mindannyi nem magyar főbbisztek ellen szól, minthogy egynek tette a többire homályt nem hozhat, pártoltatott 's felírás rendeltetett. 17) Jövő közgyűlésünk jun. 6kán, évnegyedes törvényszékünk pedig majus 30kán leendő A gyűlés még folyvást tart. —

Magyarpartvidék. Fiume, mart. 12d. F. hónap 4dikén tette le hivatalesküjét a helybeli kir. váltó-kereskedői, 's tengerügyelési c. b. törvényszéknel Tosoni J. A. bírói minőségében; minél fogva a városkerületi első igazgató-bíróság, melyet e férfú több éveken át rendületlen igazság-

szeretettel párosult szorgalom- és tehetséggel viselt, ürességbe jött. Mi, kiket ő Felségének határtalan kegyelme, mellyel szeretve tisztelt hazánkfia érdemeit olly atyailag megjutalmazni méltóztatott, a legőszintébb örömmel tölte el, csak azt ohajtjuk most, hogy minden tekintetben méltó utód foglalja el helyét városkerületi tanácsunkban. Eskületélet az (egyetlen) partvizünkön horgonyzó „Conte Zichy“ nevű nyilteleves hajó lobogói felvonásával 's hét algyulóvessel üdvözlé. — Anderlich K. J. volt váltókereskedői ülnökünk helyébe, a helybeli kir. kormányzék utasítása következtében, új ülnököt választandó az itteni kereskedői testület, f. évi január 15d. összegyülekezett, és szavazatok többségével, ülnökökké váltókereskedői 's tengerügyelési törvényszékünknel a következőket jelelé ki: Francovich J., Deskovich F. K., és Sporer K., urakat, 's pedig olly képen, hogy miután a v. t. k. 11. r. 10. §-a világosan rendelné azt, hogy „az illető város kereskedői, melyben a váltótörvényszék fenáll, ehhez két tagot választanak magok közül ülnököknek, kik minden harmadik évben új választás alá kerülnek“; jelenen azonban csak egy ülnök hiányzanék, a legtöbb szavazatot nyert Francovich J. úr viselné 3 évig az ülnöki hivatalt, a másik kettő pedig, annak akadályoztatása esetére, helyettesekül volnának tekintendők; az idézett t. c. 11. r. 12. §-a ugyan is, melly a bírói kinevezések módját rendeli tovább is megtartandónak, a kereskedő ülnökökre annál fogva sem értendő, minthogy a törvény- a bírákat az ülnököktől mindig szorosan megkülönbözteti, 's midőn azokra nézve azt, hogy örökösek, kimondja (10. §.); az ülnöki hivatalt minden 3d. évben új választás alá veti (11. §.); melly rendelkezés, miután e tekintetben a törvény a fumei és az ország egyelő váltótörvényszék ülnökeire nézve (mint a bírákra) kivételt nem tett, annál inkább sinórmértékül tekintendő kereskedőink által, minthogy mi sem kívánhatjuk, hogy a törvény bölcse rendelkezése, melly szerint lassankint többen fogják magokat kereskedőink közül a törvénykezési eljárásban gyakorolhatni, elmulasztassék 's hogy azonegy kereskedő mintegy erkölcsileg kényszerítve legyen ügyei elhanyaglásával is az ülnöki hivatalt holtiglan viselni.

Örömmel jelentem egyszersmind honfiainknak, hogy a hazai hírlapok száma nem sokára egy újjal szaporodik. Nálunk t. i. egy társulat alakult, melly jövő 1843ban „L'Eco del Litorale ungarico“ (A magyarpartvidéki viszhang) cím alatt olasz nyelven szerkeszendő újságlapot szándékozik kiadni. A többi okok közt, mellyek a társulatot e lap kiadására indították, felhozatik az is, miszerint szükséges, hogy a kereskedés könnyítése és előmozdítása végett legyen egy lap, melly a Magyarföldnek a világ előtt eddigelő ismeretlen természetsi forrásait, a külföld előtt ismeretlen nyelven tudassa. Valamint pedig egy részről szentségét e czélnak — mellynek bár az eszközök is megfelelőjenek — csak méltánylani tudom; mindamellét mégis — bizonyos idővel talán kifejtendő okok és lehetőségek miatt — bár felszólítva sőt únszolva is valék már, hogy ezen egyesület tagjává lennék, kinyilatkoztatom, hogy valamint a társulathoz mint tag nem járultam, úgy ezen egész ügyben semmi legesekélyebb részt sem veszek, sem abba nem avatkozom. *) — Cimiotti J. L.

*) Közleendőink nagy száma miatt ismét kénytelenek vagyunk igen t. levelezőnk tudósítása nagyobb részét későbbre halasztani; azt azonban a velünk más baráti kéz által már előbb közölt folyamodványi másolat nyomán — kötelezőnknek érezzük kinyilatkoztatni: miszerint a P. Hírlap 119. sz. 120. lapján olvasható nevek közül Cimiotti J. L. uré, mint az ott érintett szép vállalat egyik leghőbb pártolója, kicsinyes szenvedélyeskedésből kihagyatott. O uraim, ne öltünk olly igen liberalis álarozot! 's adjuk meg az érdemnek, mi azt illeti, habár rokonszeny nem köt is ahhoz, ki azzal tündöklök! És aztán ezen jó urak még amolyan Emiliádok által is akarják elhitetni az országgal azt, mit Fiumének legnagyobb része (ha ő szintén szólni merne!) nem hiszen. Az említett folyamodványon mint aláírók láthatók még: Brock E. V. Koh en Nat. és Smarth J. urak nevei; mit szinte az érintett hírlapi közlés kiegészítésüül felhozhatunk édes örömlükre szolgál. — Mia készülöben levő „Viszhang“ot illeti, mig szavát nem halljuk, nem

Hírlapi kalászok.

(Folytatás.)

— Jelenkor 20—21. szám. Utóbbi száma „budapesti napló“ban „Tulajdon“ cím alatt olvasható egy értekezés, mellyben megmutatják, és pedig miként mutattatik meg! hogy a) akár fekvő jószágokat, akár b) a pénzt tekintjük „tulajdon“unk nincsen!?! Mindezt az igen bölcse értekező a „Corpus Juris“ roszdáiból meríti; a cikk végén pedig arra szavaz, hogy a „kamathatározó törvény töröltessék el!“. . . Már most ha azt mondanók: itt is a „tulajdon“ fessegettetik, itt is tiszteletlenség nyilvánítatik törvénykönyvünk 's így közvetve törvényink iránt, 's végül olly sületlen törvényjavaslat ajánlatik, mellyre épen mostanában igen nagy szükségünk volna, füstint felkiáltana az értekező: „gyanúsítgatás!“ Tehát nem szólunk; 's csak azt az egyet jegyezzük meg, miképen költővé tettük a „budapesti napló“ íróját az által, hogy „színtelenségiről“ minapában egyikét igen kimélő szót merénk kalászkba iktatni; 's t. i. népdallal felel, mondván: „Szól a világ, mit hajtók rá;“ 'sat. mire mi ismét csak azt feleljük: „Dall az ókor, — béke ő rá!“ 'sat. — Ugyan e számban torontáli derék levelezője érzékenyen festi az éhség nyomorát, melly e ns. megye lakosaira a mult-évi szűk termés miatt nehezült; 's az elfogult kebel büs érzésit csak az vidiája némileg, hogy a ns. megye lelkes RR. gondoskodtak az inségben szenvedők élemezéséről. Magtárak, uraim, magtárak! még kanahánban is; mert ime, csak egy szűk esztendő, és közel vagyunk az éhenhaláshoz.

— A „Társalkodó“ban az említett „Tulajdon“ című cikk tartalmával gyönyörű ellenében áll az „Ösiség“, mellyről már multkor kalászkban emlékezzük. Szeretnők e jeles cikelyt egész kiterjedésében közölni, mert az — bár az értekező több állításra nézve ellenkező szempontból is alaposan lehetne felelni — valóban szemes kalász leendő; de hely szűke miatt álljon itt néhány sor mutatványul: „Hogy a felállított ösiségnek illendő foganatja lőn a nemzet fentartására 's megerősítésére, a tapasztalás nyilván mutatja, de kérdem: a magyar elem hatalma 's ereje legyözte-e már a hazai idegen elemeket? elszenderültek-e az idegen nyelvek vágyai, vagy mai napig is hatalmas ellenszeggel küzdenek a magyar elemekkel? Tizenkét millió lakosú közt hazánkban a magyar nyelven beszélő 's magyar jellemekkel bíró tömeg nem sokkal több öt milliónál, a több rész részint tót, részint horvát, oláh, orosz, 's egy kis részben német, kik makacsul ragaszkodván ősi nyelvökhöz, nemcsak magyarokká lenni nem nagyon törekvesznek, sőt ennek nyelvét önhasznuk tekintetéből mint közlekedési nyelvet sem kívánják elfogadni, nyilvános bizonyosságul annak, hogy a magyar elem minden idegen elemet még magába ezer év elforgása alatt sem volt fölvenni képes. Töröljék el tehát tulzóink az ösiséget: nemcsak a hazai idegen nyelvű lakosok fognak földbirtokhoz jutni, hanem a pénzben gazdag külföld rohanva tódul a szabad birtok megvásárlására 's most is idegenekkel pezsgő magyar hazánk még tetemesül több idegent leszen kénytelen befogadni, mellyel a magyar nemzet gyengül, a keverék erősödik.“ — És ismét: „Altalában az ingó elem az ingatlanok romjain akarja hatalmas dicsőségét építeni 's különös örömet találja abban mindig csak a földbirtokkal küzdeni: meg sem említvén azt, hogy a pénzirtokos legtetemesben 's gyakrabban pénzirtokos által károsítottik, de a szenvedelmek és azon tekintély, melly hazánkban a földbirtokhoz kötve van, előttök irigység tárgya; pedig bizony a pénzirtokosok, kereskedők 's mestereberek élete a városban a mezei gazda életéhez mérve faluhelyen csupa török paradicsom. De Európát megragadta egyszer azon szerencsétlen eszme, hogy csak a pénz minden, csak a kereskedés a fő, a mezei gazdaság csak inasa legyen ezeknek, sőt hogy a földbirtok is közelítsen a pénzhez, legyen ingó ez is mint a pénz, mint a kötelező levelek, statuskötelezvények, részvények, nyereszkesorsok 's kézről-kézre nagy sebességgel röpkedjenek, mitsem törődve azzal, hogy az el-

akarunk fölöle itélni; de képzeljük, sejtjük: minő szava lesz!... Szerk.

aprózás 's folytonos örökösülés által ingóvá tett föld nemcsak keveset, de sokkal rosszabb tulajdonú szekeret is terem'sat. Végül megkülönbözteti az értekezű a képviselői alkotmányt, a KK. és RR. alkotmányától; mi bár milly helyes legyen is magában, úgy hiszszük semmikép sem tartozott a kitűzött tárgyhoz, 's csak gyöngíti az egésznek hatását. — A 21. számban „Hazafiság“ cím alatt N. Zerda helyi úr a honi czékclaczkorrali életét ajánlja, a gyarmatnak mellőzésével. Az egészséget illetőleg igaza lehet Z. úrnak, 's igaza abban is, hogy fontja egypár garassal olesőbb amazénál; — de aligha gazdaságos is: mert használatban aligha úgy nem áll a gyarmati a czékclaczkorhoz mint 5:6.

— N. Újság 20—21. A 20. számból örömmel értjük a Ferencz-külvárosi elemi iskolákban f. hó 1jén tartatott közvizsgálat alkalmával a kisedet tanuló által tanulmányaikban kitüntetett kedvező süket, mellynek érdeme a 2d. osztályra nézve B. öcker György tanító urat illeti. E tudósítás szerint a gyöngéd iskolások szép előmenetelt tanúsítottak a magyar nyelvben is. Így, 's csak így reméljük mi fővárosunk, sőt hazánknek is megmagyarosodását. — Ugyan eszámaban ns. Somogy megye februári közgyűlésének a Pesten felállítandó reform. egyetem ügyében hozott végzését a „Világ“ 19. sz. után közölve a szerk., meg nem állhatá, hogy csillagos sülyt ne adjon a történet és philosofia tanítását illető tételnek. Igen tudós jegyzékéből tanuljuk: „Mivel pedig a katolikus vagy reformatus egyforma eszes állat, azok eszét szinte egyformán szükséges emberi méltóságánál fogva művelni 's tökéletesíteni.“

— Athenaeum 31—33. sz. A 31. szám Tárczájában „Állatvilági mozgalmak“ cím alatt Tyukody-tól egy parabola áll a francia állatok gyűlése- és Magyarországra érkezett csigakövetéről. Uraim, asszonyaim olvassák: higyétek el, van benne némi tanulság; hátha még a Friponól Tyukody úrnak átadatott budai állatgyűlés jegyzőkönyve lemosolásával, a felszólított közlő elkészülend! Nekünk úgy látszik, hogy Fripon úr — a mennyiben mégis állat lehet — igen eszes' egy uszkar.

A 32. sz. tárcza a budapesti bérkocsisok fékezhetlenek tetsző kicsapongására figyelmezteti az illető hatóságot. Vajha lenne sükere ezen, egy borzasztó esemény rajzával kísért figyelmeztetésnek. Magát az eseményt illetőleg megjegyezzük, hogy a mennyiben legújában (mart. 16.) értesülénk — a lejárt egyen nem halt meg, 's jelesen fején nincs is sérelem.

A 33. számban Vidor Emilnek áll egy kedves, hazafüi érzéssel irt dala: „Nemzeti zászló alatt“ Kiirunk belőle egypár verset:

Reményt jelent, reményt mosolyg
Piros felett a zöld; —
Meghozta a jelenvaló,
Mit a múlt esdekelt.
'S a honfi szív vidül, dobog
Büszkén, hatalmasan —
Egy jó jövő malasztához
Biztos reménye van.
De hogy ha jobb jövőre vár
Az ébredő jelen,
Mint zöld 's piros közt a fehér
Legyen szeplőtelen! — 'sat.

— Der Ungar, 58—60 számaiban igen talpraesett genre-képet ad Veritától, melly — ha nem családunk — némi vonatkozással egy bizonyos a „Világ“ által is megrótt tigrisi tánczvizgálatra, véleményünk szerint jobban megérdemlené a fordítást, mint akár a „Maisonrouge“, akár a „Káplár és császárné“ féle unalmasságok.

Igazítások. A Világ múlt számában 182 j. 2 has. 34 sorb. „volt helyett olv. sőt; a 38d. sorb. „conservatív hely. olv. „conservatív“; továbbá a 183 d. 1. 2. has. 49 sorb. „-tj helyett olv. „-y—“ ugyan itt a 12tedik sorban alulról „1840: 51. h. olv. „1840: 6“.

Nagybritannia.

A spanyol és francia viszonyok martz. 4d. az alsóházban is szönyegre kerültek. Lord Palmerston kérdést intézett az első miniszterhez azon vészírek iránt, mellyek Spanyolország békéjé

Franciaország részéről fenyegetni látszanak. „Reményem — ugymond a ns. lord — azon hadkészületek ellen, mellyek: a carlista párt érdekében Franciaországban tétetni mondatnak, 's flsge kormánya a francia cabinetnél hatalmasan felszólt; 's nem is bihetem, hogy a francia kormány, melly eredetét népakaratnak köszöni, oly törekvést pártfogoljon, melly ott újra despotismust akarna felállítani; sőt ezen összeesküvés szándékot kétségkívül meggátolanda.“ Sir R. Peel a felszólításra következőleg válaszolt: „Angolország folyvást barátságos viszonyban áll Spanyolorzággal. Egyébiránt reményem, hogy a spanyol nép, ha kívülről veszély fenyegetné, felejtve a benső egyenlenségeket, tömegben kelne föl kormánya védelmére; és ez esetben Nagybritanniának ha tetteles avatkozására nem is, de gyámolító erkölcsi pártolására számolhat. (Tetszés.) Az angol hajóknak spanyol partokra küldetéséről Peel nem emlékezik, mint a felsóházban lord Aberdeen. — A Porosz királynak, Angolországban tartózkodása alatt, a lengyelbarátok irodalmi egyesülete folyamodást adott be, mellyben kéreik ő flge, hogy jó magok-viseletéről bizonyítványokkal ellátott lengyel menekvőknek a Posenbe költözést engedné meg.

Köz tudomás szerint a parlamentári tanácskozásban hölgyek nem jelenhetnek meg, 's több udvarias alsóházi tagoknak aziránti ismételt indítványai, hogy hölgyeknek a bemenetel engedtetnek meg, el nem fogadtattak. Mind a mellett is a M. Herald szerint az idegenek alsóházi karzata mögött most „sub rosa“ egy kis rekeszték állított fel, mellyben politikát kedvelő ladyk a viatkozásokat ökölnyi nagyságú hanglyukon hallgathatják. De ott is csak 12—13 személynek van helye 's a Sergeant-at-arm belépti jegyével lehet bejutni. —

Az orosz társulat, vagyis az Oroszországban kereskedést üzök egyesülete, évenként adni szokott ünnepélyes lakomáját mart. 5d. tartotta Astell úrnak a társaság elnökének előülése alatt. Mellelte jobbról báró Brunow az orosz követ, balról herczeg Wellington ült. Lord Aberdeen, 's néhány más miniszter is jelen volt, mint jelen szinte az orosz udvar és elveinek buzgó tisztelője Londonderry marquis, és Clapricarde marq. oroszudvarnái követ. A toastok közben nem hiányoztak a politikai szónoklatok, s ezekben nem az udvarias bókók, mellyek a legalaposabb reményt fejezik ki az iránt, hogy Nagybritannia és Oroszország közt a barátság és jó egyetértés, melly hathatós biztosítéka a keleteni béke szilárdulásának, 's a polgárisulás nagy czéljai emlékének, még soká fen fog maradni.

A királynénak, Queen-nevű sorhajónilátogatását egy nyilatkozat felejtethlenné tette. A grogot (rumbólk készített erős ital) megízlelvén, azt gyöngének találta: „A grog — úgy mond — nem elég erős.“ A hajóslegények örömben ujjogtak, 's büszkén ismételték, hogy a királyné nem „teatotaller“ (tea emésztő).

Franciaország.

Paris mart. 9d. A National szerint már alakult egy miniszteri választó-biztosság. Tagjai nem feledkeztek meg önmagokról. Girardin ur két (Bourganeuf és Castelsarrazin) kerületben akar egyszerre föllépni, 's fizetést kettős kineveztetése után kíván. „A készülétek — mond e lap — meg vannak téve; az ország végtelen botrányra számíthat.“ A közelgő választás fölötti harcából magyarázza e lap a törvényhozó test hanyagságát és tehetlenségét, 's azt oly holttemhez hasonlítja, mellyben a galvanicus életerőt sem izzgathatni fel többé.

Martz. 8d. Ki közelebbi években Paris utcáit külön irányban figyelemmel megjárta, lehetlen, hogy a főváros minden részében látható számos bezárt kalmárbolt, fel ne tűnt volna. A latin városnegyedben egész sorok állnak üresen, némeltyek hónapok óta vannak bérletlenül, 's csak nem rég fogadtatott ismét bérbe néhány tár. Franciaország a coalitio surlódásai óta, pangás és politikai lengesség korszakát éli, melly oly érezhető, oly zavaró 's romboló hatású sehol sem volt, mint Parisban. Sok vidéki lakost szokott téli fővárosi látogatásuktól a nyilvános ügyek e természet elleni feszültsége, 's a legitímistáktól ügyes fondorsággal készített babonás lidérczek elijesztettek 's vis-

szatartóztattak. Szokott vásárlásaik üresen maradtak, kereskedési vállalatok hasonló okból nem tettek, az építések elhalasztattak, vagy csupán terv maradtak; szóval mindennemű foglalkozás esőkent 's fenakadt. A status viszonyainak, eseménynek és ingadozásának mindenütt szembeüthő hatása van a kereskedelemre; de sehol sem oly nagy mint Franciaországban: mert a fenálló institutiókhozi bizodalom sehol sem oly csekély, mint Franciaországban 's főleg Parisban. Megjegyezésre méltó, hogy utcai vérengzések, sőt kiszámított zendülések is, a müipar virágzására 's az ország terményei kelendőségére oly káros befolyással nincsenek, mint a parlamentári zavarok, 's a miniszterváltozástól pusztá félelem, mellyek az árúrendelmények, 's így a jövedelem tetemes apadását okozzák: míg az egy nap alatt elfojtott zendülés által a kalmárok csak egy napot vesztenek el. Azért a kormány állandósága egymagában már jótékony a kereskedelemre és igényt nyújt annak gyámolítására; 's ha Guizot ur, mint reményli, a választások alkalmával többséget nyerend, emek sikerét csak annak tulajdoníthatja, hogy az általa vezetett cabinet oly soká áll. Igaz hogy Molé két évi kormányzás után lépett ki a cabinetből, de akkor gyakor változás káros következményit, 's az állandóság áldásai nem hasonlítottak úgy össze, mint ma. Mind e mellett is nehéz meghatározni: meddig tartják fen magokat az országban e nézetek? Kárán tanul az ember, mond a példabeszéd; de, hogy okos is marad az ember, azt nem mondja.

A rabszolgaság-törlesztő (abolitionista) társaság, a belügyminiszterrel levelezésbe bocsátkozott. Midőn Duchatel ur a társaságnak tudtára adta, hogy szándékolt ez évi ülésére tagjai 's vendégei jelenleg nyilvánosan össze nem gyűlhetnek, biztosítá azt egyszersmind arról, hogy a miniszteriumnak nem czélja, az emberiség javára intézett e munkálattól segélyt megvonni; hanem csak attól kénytelen tartani, miszerint idegen küldöttegek megjelenése a társaság szándékával ellenkező eredményt okozand. Erre a Broglie hg elnöksége alatt levő társaság azt válaszolá, hogy e rendőri tilalom indítóokairól ugyan nem ítélt, és reményli, hogy az emberiség és vallás nevében meghívott idegeneknél ezen előre nem láthatott akadály mentségül szolgáland; de ha abból azon következés vonatnék, mintha Franciaország az emberiség szent ügye iránt nem volna többé oly részvételt, mint szabadsága alapító elzölit ötven évvel valának: akkor ezen az igazsággal, és ország becsületével összeütköző előfeltétel ellen kénytelen ünnepélyes óvast tenni.

A puy-de dome-i törvényszék mart. 4dike estvéjén bevégezte a clermont-i esendzavarok perét. A vádlottak közül 13-en részint 15. 10., részint 7. 6. 5. 2. 1. és fél évi fogságra, 's 100. fr. pénzbüntetésre; a per költségek viselésére pedig egyetem legesen ítéltettek; harminczketten fölmentettek.

A „La Presse“ szerint Franciaországnak jelenen 306 pairje van: 112. a juliusi zendületekorr neveztetett ki. Ezek közül 99. fő haditiszt; 36 — polgári tisztviselő; 25. diplomata; 20 az institutum tagja és 24 megyeispán; a többiek 300 frk. adót fizető földbirtokosok.

Martz. 7d. Jars lyoni (középponti) követ a bizottságnak titkos pénzalaprólí tudósítását olvasta föl. A bizottság a törvényjavaslat elfogadását ajánlja. A tudósítás egy helye nevezetes, melly így szól: „A bizottság helyesnek véli, hogy 1843d. év kezdetével a rendőrség fenntartására, és a titkos kiadásokra szükséges öszletek a törvényjavaslat előterjesztésében egybe legyenek foglalva.“ E szerint titkos pénzalaprólí szóló törvény többé nem fogjavasoltatni; mart. 10d. azonban az ezen évi törvényjavaslat 219. szóval 142. ellen elfogadtatott; melly alkalommal egyszersmind Ledru-Rollin először szónokolt a kamarában. Beszéde nem tön nagy benyomást.

A rabszolga-törlesztési társulatnak végre még is sikerült vita alatti gyűlést f. mart. 9d. megtartani. Körülbelül 120. személy volt jelen az ülésben. Lamartine ur angolul szónokolt, miről jövő lapunkban bővebben.

Portugalia.

A. M. Post szerint Portugaliában az utolsó politikai esküvetétel (1820d. aug. óta) tizedik volt!

Akkor egy tek meg a alapelvére; 1823ban V és az orszá cartájára; 1833ban alkotmányna ki constitútió 1842ben a vagy is tiz Post mon vilübb lesz

Az ang 28dikáig ter ző tagokból nök; Cost nio d' Ag ságmiszter külügyek ve bizatott meg rancsnökság mozgalom fő ilar ur Ma mint spanyo rösítések. Lissabonban

Nápoly fiatal ember 7 óraker To ficzkó kendő 's kit a tolv melly sebébe hasonló bár most; de a büntetteseket az említett gyanazon he páleza ütleg tett késsel u

Ország.

Ha kíván — adózásra ni, úgy hogy önjava tekín vényeket alk szágok példá kely adózás lesz közelebb rövid előadás zés különben Minden adasomat.

Valame kereskedésén könnyű 's ol tornák, vaspá nékülözhetlen ringés az ego hogy valamel közei 50 mil utján, ott, hol dődő ipar 's lami csekély illyesekről me ben is illy va tetemesb has felolvasásában földi tapaszta hogy midőn u csak alig ka akkor a közá jánkkozik. U ország — is két millió év osztás mellett bármely egy lán a legszeg az egész évb napi — kézi a gazdagabb napi — egy elő nem állith

Akkor egy a cortestől adandó alkotmányra esküttek meg a portugálok; 1821ben ezen alkotmány alapelvére; 1822ben az elkészült alkotványra; 1823ban Vid. Dom Joao jogai sérthetlenségére, és az ország törvényire; 1826ban Dom Pedro cartájára; 1828ban Dom Miguelnek hódoltak; 1833ban ismét a cartának; 1836ban az 1822diki alkotmánynak; 1838ban a cartából és az 1822diki constitutióból alakított új alkotmánynak; végre 1842ben a cartának harmadszor. „A következő vagy is tizenegyedik változás — mint a M. Post mondja — köz várakozás szerint, rendkívülbb lesz mint minden előbbeni.“

Az angol hírlapok lisaboni tudósításai febr. 28dikáig terjednek: „Az új miniszterium következő tagokból alakult: Terceira hg. miniszterelnök; Costa Cabral belügyminiszter; Antonio d' Ageredo Mello e Carvalho igazságügyi miniszter; báró Tojal pénzügyminiszter; a külügyek vezetésével ideiglenesen Terceira hg. bízott meg. Ferdinand király a hadsereg fő parancsnokságát nem fogadta el, 's így a cartista mozgalom fő céljainak egyike meghiúsult. A guilard úr Madridból visszatért Lisabonba, hogy mint spanyol udvari követ hivatalában újra megerősítessék. Spanyolország ellenséges indulatától Lissabonban nem tart senki.

Olaszország.

Nápoly febr. 26d. Nagy részvétet gerjeszt egy fiatal ember meggyilkoltatása, a ki tegnapi este 7 órakor Toledóban egy urat, kinek zsebéből egy fészko kendőjét akaró kilopni, vigyázatra szólított, 's kit a tolvaj czimboráji kisérték 's átszúrtak, mely sebében kevés óra múlva meghalt. Néhány hasonló bár nem illy szomorú végű eset történt itt most; de a rendőrségnek mindannyiszor sikerült a büntetéseket kinyomozni. Azon három egyén, kik az említett gyilkosságban részt vettek, az utczán ugyanazon helyen, hol a gyilkosság történt, száz páleza ütlegelést kaptak, miután nyakokba függesztett késsel utczáról utczára hordoztattak. Hiálott

büntetés után a gyilkos a törvényszéknek adatott át elítélés végett, mert az ütlegekkel csak azon vétségért lakoltak, hogy kést hordtak magokkal. Egy gazficzko, ki a Teatro dei Fiorentini-nél egy szűk utcában bizonyos úrról köpönyegét leragadta, 's azzal elfutott, a kirablott kiáltására szegzett fegyverrel utját álló úr szuronyába rohant.

Németország.

Stuttgart, februar 25d. A büntető eljárás fölötti vitákban két fontos kérdés a kormány javaslat ellen döntetett el: a vád-folyamodás alóli fölmentés, és a status folyamodási joga. (Rekursrecht). Az elsőbb eltöröltetett, az utóbbi félrevetett; amaz a közvéleménynek adott engedmény, mely a tortura korának e maradványát kárhóztatá, ez elkövetkezeltenségi eredmény, mely mindenütt hiányt 's gyöngeséget mutat. A vádoló eljárás sajátosságos intézkedései csak akkor értékkel-bírók, ha szorító korlátok nélkül, tisztaságukban 's teljességben határtalan nyilvánosság 's szabad védelem ellenörködése mellett gyakoroltatnak. Viszonyos kiegészítésben, ellenörségben 's visszahatásban áll a biztos nyilvánosság. Minden más, az eredmények, ítéletek, határozati alapok közlése, a közvetlen feleknek az általános, vagy a közönségnek az ítélet fölötti tanácskozásokra bebocsátása: mindez ugyan jobb lehet a közügyek fölötti teljes egyiptusi sötétségnél, de, valódi nyilvánosság' nevet nem érdemel. Hol hallott valaki becsületes ember szájából panaszt nyilvános törvényszéki eljárást gyakorló országban. Csak egy van, mit a közügyek teljes és természetes nyilvánosságán aggódó sinylő nemzetnek mondani lehet: merjetekek egészségesek lenni, 's az ép emberi értelemnek és életöszönöknek jogait megadni! Ha e meggyőződés hatja át kamrákat, úgy az igazságszolgáltatás a javasolt büntető eljárás e veszteségéhez szerencsét kívánhat.

China.

Mult évi october 18áról szóló hivatalos tudósítások szerint az angolok elfoglalták kevés ellenállás után Chinha városát, melyet 3000 ember

védele, fellegvárát pedig 700. A folyó túlszárult pedig 10,000 emberből álló sereg szalasztatott meg 90 vas, és 97 érczálgyú foglaltatott el. Nem sokára ezután Ningpo városa is elfoglaltatott, mely 300,000 lakost számlál, és Schi-Kiang tartomány fővárosa, 's pedig minden vérontás nélkül. A katonaság és mandarinok megszöktek, a folyó partjaira tódult népség pedig maga is segíté az angolokat a kapu megnyitásában. A közpénzek jobbadán el voltak távolítva; a népség jó hangulatot mutatott, 's hajlandónak látszék magát az idegen ortalomnak alávetni, minthogy a mandarinok elhagyják, a katonaság pedig nem képes őt védeni. Sir Gough felszólítá proclamatióban a lakosságot, hogy járjon el bizvást szokott foglalatosságában. A bizodalom mindinkább szilárdulni látszék. Szerencsétlenségre Chinhaiban 's Ningpoban is kiütött a cholera, de amott csak hat tengerész katonát ragadott el, itt pedig a megbetegültek mind meggyógyultak. Ningpoban Anstruther kapitánynak nagy elégtételül szolgálhatott az osztályvezérlés, hol tavali kalitkába zárva a köznép gúnyának vala kitéve. A chinai kormány további szándékáról mitsem tudni; Oct. 20káig legalább békekövet nem jelent meg. Canton és Amoyban nem változott kedvezőbbre a hatóságok hangulata. Cantonban a chinaiak az erősségi falak kijavításával foglalkoztak.

Vegyes közlések.

Speyerből 22 főrendű asszony (köztök Vrede hgnő, Stüchaner, Neimans, Schnellbüchel asszonyok) a palatinatusi hölgyekhez felszólítást bocsátottak, kézi munkák készítésére, melyek vált-sága a kölni főgyház teljes felépítése segélyére fordítatik.

Királyi rendelvény által Cousin ur francia pair és az intézet tagja a boldogult Jouffroy helyébe a közoktatási tanács tagjává nevezteték.

Lissabon mult febr. 10dikén esüendes volt. Az 1826diki Charta erőbe léptetését hirdető kir. rendelvény az ország cortesit jövő junius 10dre híja össze.

Ö R.

Országos adósságok 's országos papírok.

I.

Ha kiváltságos osztályunkat — a nemességét — adózásra akarjuk nem kényszeríteni, hanem bírní, úgy hogy a miveltebb rész önkint, szívesen, sőt önjava tekintetéből legyen kész adózni, 's adótörvényeket alkotni: akkor ügyekezünk út más országok példájából mindenek fölött az aránylag csekély adózás roppant hasznaira figyelmeztetni. Ez lesz közelebb célja jelen cikkeimnek. Népszerű rövid előadás legfőbb ügyekeztem, Kimerítő értekezés különben sem lehet hírlapi közlések tárgya.

Mindenek fölött példákkal világosítom előadásomat.

Valamely ország természetének, iparának 's kereskedésének fölébresztésére, virágoztatására a könnyű 's olcsó közlekedési eszközök — utak, csatornák, vaspályák, szabályzott folyók — épen olly nélkülözhetlenek, mint a szabad 's könnyű vérkeringés az egészséges emberi testre. — Tegyük fel, hogy valamely országnak hasonló közlekedési eszközei 50 millióba kerülének. Magán vállalkozás útján, ott, hol csak az eszközök létesülte után kezdődő ipar 's kereskedés még csak később fog valami csekély hasznot ígérni, de a pénz is szűk, illyesekről még csak álmodni sem lehet. De különben is illy vállalatokból a közállománynak van legtetemesb haszna. Például legközelebbi academiái felolvasásában Győri Sándor jeles hazafitársunk külföldi tapasztalatok 's gyakorlati írók után kimutatta, hogy midőn utak építése által magános vállalkozók csak alig kapnának 2% (századbér) nyereséget, akkor a közállománynak 60 századbér nyereség ajánlkozik. Úgy de hol vegye a közállomány — az ország — is az 50 milliót? — Tegyük fel, hogy két millió évenkénti adó valamely országban jó felosztás mellett épen nem volna olly tetemes, hogy bármely egyes polgár is megérezhetné, 's hogy talán a legszegényebb ép ember is a ráeső részletet az egész évből csupán egy napi, — egyetlenegy napi — kézi munkájával meg nem kereshetné, vagy a gazdagabb 's vagyonosabb is egész évből egy napi, — egyetlenegy napi — tiszta jövedelméből elő nem állíthatná, és azon meggyőződésben, hogy

hazája roppant előmehetésére teszi azt, szívesen elő nem állítaná. Mindenkinél könnyen szembetűnik, hogy 50 millióba kerülendő közlekedési eszközök két millió évenkénti adóval csak 25 év múlva jönnének egészen létre, és így teljes hasznukat nagyrésztben már csak egy jövő nemzedék vehetné, nem az, mely a terheket viselte. Mit teszen tehát az ország? — Kölcsönt veszen föl, vagy is országos adósságot csinál, mintegy 50 millióig, 's tapasztalt ügyes emberekkel olly gyorsan, olly rövid időn elkészítetteti az utakat, csatornákat 's b. a mint csak lehet, az évenként fizetendő két millió adóval a fölvevett kölcsön kamatját fizeti, sőt abból, ha lehet, valamit még a tőke enyésztesére is fordít, ha nem lehet, az utak, csatornák tiszta jövedelmeit fordítandja az adósság enyésztesére. Például kölcsönét az ország négy kamatra kapta (legsokottabb kamat a mostani országos kölcsönöknél), tehát a két millió adó mind fölmegyen az 50 millió kamatjának fizetésére. Azonban a tervezett csatornák, utak 's b. 4, 5 év alatt elkészülvén szinte jövedelmeznek közvetlenül, például három századbért. Ebből egyet azonban utak 's b. fenntartására fordítván, két századbér az adósság enyésztesére, lerovására használtatik. Úgyde a két millió adó már csak néhány év múlva sem megyen föl az országos adósság kamatainak fizetésére, minthogy az adósság a lerovások által szüntelen fogy, tehát akkor az adónak is egy része enyésztesül fordítatik, úgy hogy a fölvevett esetben az 50 millió adósság két századbér (procent) enyésztesési sommával az enyészteséstől kezdve 28 év 's néhány nap alatt egészen megszűnik, *) 's ha tetszik ekkoron akár az adózást is megszüntetheti, (mit fenntartás véleményem szerint nem tennék) Azonban a gyors és olcsó közlekedési eszközök által a természet, ipar és kereskedés mindinkább inkább élénkülvén, az utak csatornák is mindig többet többet hoznak be, 's ezen jövedelmet ismét más hasznos közczelökre fordíthatni.**)

Hazámiai, 's különösen ti hatalmasbak, és miveltebbek! kikre néz e szegény ország, mi dicősiné kinézestek lehet csak e példában, csak illy csekély adóval is nemzeti jövedönkbe! miről adó nélkül még álmodnunk sem szabad. Adó nélkül, melyet jó elvekre építve, 's jó felosztással egyesek

alig éreznek meg, nagyot soha, de soha véghez nem vihetünk, adó nélkül nagy nemzet soha, de soha nem lehetünk. Ezen alapon látjuk a kormányokat, kamarákat, országos intézkedések, vaspályák, csatornák 's egyebek végett milliókat tevő kölcsönökre hitelt nyitni. — Bezzeg ám! az illyen kölcsönzésekre országos hitel szükséges.***) Eről 's egyebekről a jövő számokban.

Fogarasi.

*) Hogy valami mathematicus újra meg ne támadjon, miszerint számításaim hibásak volnának, íme Salamon (bécsi professor) arithmeticiája után (második kiadás 601. lap.) kiírom a formulát, mely is

$$S = a \cdot \frac{q^n - 1}{q - 1}$$

mellyben

S = adóssági summa, tehát példánkban = 50 millió = 5.10⁷

a = enyésztesési summa; példánkban = két századbér = egy millió = 10⁶

n = az enyésztesési évek száma, melyet tudni akarunk.

q - 1 = adóssági kamat = 4 procent = 0.04

Lesz tehát logaritmussokkal a fölebbi formula

$$n \log. q = \log. \left[\frac{S(q-1)}{a} + 1 \right]$$

log. [S(q-1) + a] - log. a

vagy $n = \frac{\log. [S(q-1) + a] - \log. a}{\log. q}$

és számokkal

$$n = \frac{\log. (5.10^7 \cdot 0.04 + 10^6) - \log. 10^6}{\log. 1.04}$$

$$= \frac{\log. 3.10^6 - \log. 10^6}{\log. 1.04} = \frac{\log. 3 - \log. 1}{\log. 1.04}$$

$$= \frac{4771213}{170333} = 28.01$$

azaz = 28 év 's ha tetszik még (egy évnél egyszázad része) 1 nap.

F. Nem volna-e célirányosb. ha a hatóságok illyes eszközökről gondoskodnának inkább, minthogy — például — a bécs-győri vasut-társaságnak rimánkodnak 's panaszkodnak. Szerk.

*) Igen helyes! De nálunk többen alig hiszik ezt, 's azt mondják: „a váltóbank nélkül zsidóknak készült!“ Uram, bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit beszélnek. Szerk.

50*

N a p r a f o r g ó k.

EGY UTAS FOHÁSA.
A haladó P-nek döcögös megyéjében, az úton
Hányszor kell haladás közt megakadni neked!

KÉRDÉS ÉS FELELETT.

Illy későn hova? kérdezi X. — A p-i gyűlésre
— Válaszol A. — P-nek jelszava a haladás!¹⁴

Hogy döcög a rossz uton szekerünk — így nem csuda
— mond X. —

A haladás P-ben csak megyeházi szokás.¹⁴

T E R V E Z Ő K.

Száz terv 's népszerű indítvány úzi, kergeti egymást;
Mind szappanbuborék: kel, ragyog és — elenyész.

H A L A D Ó K.

Két haladó párt van, Válasszunk! egyike józan,
Melly ha jelenben ujít, multa jövőre figyel.

Vak, szilaj a másik, mely művét hogyha bevégzé,
Minden romhalom, és ő — is alatta hever.

A KÖNNYEZŐ SZÓNOK.

Nedves volt szemed, és torkodnak hangja erőtlen!
Téged nátha, hívem, vagy sebed érzete fojt.

H i r l ő.

H i v a t a l o s j e l e n t é s e k.

Schné Móriéz elleni csódpér.

(Határnap Nagy-Várad apr. 11én 1842.)

2) 8694. 1842. Bihar vármegye alispánjának tudósítása szerint belényesi ke-
reskedő Schné Móriéz ellen csód rendeltetvén, a hitelezők megjelenésére 1842dik
évi april 11ke tüzetett ki, 's tömeggondnokká Kopasz József tanácsos, perü-
gyelőül pedig Erdélyi Mihály jegyző nevezetett, mi is kihirdetés végett ada-
tik tudatul. Költ böjtmáshó 8ik napján 1842. évben. 3)

Gebhardt Johanna elleni csódpér.

(Határnap Balassa-Gyarmat apr. 13kán 1842.)

2) 9142 1842. Nógrád vármegye törvényszékének jelentése szerint Gebhardt
Johanna Eichorn János özvegye hitelezői csödületének határnapja 1842dik évi
aprilis 13kára tüzetvén ki, 's ideigleni tömeggondnoknak Aninger Bertalan B.
Gyarmati polgár, perügyelőnek pedig Folkusházy Ferencz hitessügyvéd nevez-
tetvén, ugyanez kihirdetés végett megiratik. Költ böjtmáshó 8ik napján 1842.
évben. 3)

Liedemann J. S. Fridrik elleni csódpér megszüntetett.

2) 9055. 1842. Pest városa tanácsa jelentése szerint Liedemann J. S. Fridrik
hitelezőivel barátságosan megegyezvén, az ellene elrendelt csódpér megszünt-
tetett. Mi is m. é. jul. 27. 25910 sz. a. k. körlevél folytában kihirdetés végett
megiratik. Költ böjtmáshó 8ik napján 1842. évben. 3)

Jalics Ferencz elleni csódpér megszüntetett.

2) 9567. 1842. Szabad kir. Pest városa tanácsa jelentvén, hogy Jalics Fe-
rencz A. keblebeli nagykereskedő hitelezőivel barátságosan megegyezett, 's
ezen egyeztetés következtében az ellene m. é. július hó 12én rendelt csódpér
megszüntetett. Ugyanez környékeltetés végett megiratik. 3)

2) Patzner József panaszolt tartózkodása nem tudatván, neki Mattausch
Fridrich által, ellene támasztott 800 pfrt váltó követelése ügyében a váltó-
törvénykönyv II. r. 214. §a rendeletéhez képest a pesti első bíróságu váltótör-

vényszék előtt leendő megjelenésre f. évi aprilis 29ik napja, reggeli 9 óra
tüzetik ki. Költ Pesten a kir. első bíróságu váltótörvényszék 1842. martius
14én tartott üléséből. 3)

Halász Dániel elleni csódpér megszüntetett.

2) 9094. 1842. Soprony vármegye törvényszékének tudósítása folytában hivat-
kozva f. é. februar 8. 5227. sz. a. k. körlevélre keblelserzte elrendelendő ki-
hirdetés végett ezennel megiratik; hogy nemeskéri helységben elhunyt nemes
Halász Dániel hátrahagyott vagyona ellen megrendelt csód a hitelezőknek az
illető örökösökkel történt barátságos megegyezése következtében megszünt-
tetett. Költ böjtmáshó 8ik napján 1842. évben. 3)

Mikovszky Ferencz elleni csódpér.

(Határnap Nagy-Bécskerék apr. 18. 19. 20ka 1842.)

3) 7366. 1843. Torontál vármegye törvényszékének tudósítása szerint Mi-
kovszky Ferencz, nagy-jécsai lakos hitelezői csödületének határnapja 1842dik
évi april. 18. 19 és 20kára tüzetvén ki, 's ideigleni tömeggondnokká kincstári ispán
Klapka Károly, perügyelővé pedig szinte kincstári ügyész segéd Brenner János
nevezetvén — ugyan ez kihirdetés végett megiratik. Költ Böjtjelő hó 23dik napján
1842. évben. 3)

Váltósemmisítési hirdetmény.

2) 1281—1842. A pesti váltótörvényszék részéről Paffrath Leopold folyamo-
dására, ezennel közhírre tetetik, miszerint egy f. 1842. évi febr. 3án Rade-
macher Keresztély által saját rendeletére 484 pft. 40krol kibocsátott, f. e.
pesti józsefnapi vásárkor lejáró, Schlesinger és Cohn által elfogadott, 's a
kibocsátó üres forgatmányával ellátott váltója elveszett. Ennek következtében
az érdeklött váltó birtokosa felszólítatik, hogy magát f. e. mart. 16. napjától
számítandó 45. nap alatt e váltótörvényszékél jelentse; ellenkező esetre ezen
váltó megsemmisítettnek fog kijelentni. Költ Pesten a kir. első bíróságu
Váltótörvényszék 1842. mart. 14. tartott üléséből.

Hirdetmény

1) Az örök alapítványokhoz tartozó
Veres-berényi uradalom részéről közzé
tétetik: hogy nemes Veszprém megyei
Veres-berény helységben lévő urasági
magtárban f. évi mártius 29én délelő-
tti órákban tartatandó árverés utjauj-
minéműségű 1508 p. m. tisztabuza, 1019
p. m. kétszeres buza, — 366 pozs. m.
rozs, 68 pméző árpa, 145 pméző zab,
120 pozs. m. kukorica, olly feltét mel-
lett: hogyha a többet ígérőnek ajánlása
a legközelebbi piaci árhoz illőnek fog
találatni, azonnal elis vitethetik, és há-
rom hét alatt el is kell vitetnie, különben
felsőbb jóváhagyás fentartásával fog el-
adatni. 2)

Landerer, 's Heckenast uraknál meg-
jelent: **Sáfarokodó Magyar
Gazda** feleletül a Gazdasági Egye-
sület által 1839dik évre feltett kérdésre.

Irta Farkasfalvi Farkas Ferencz, hitess
jogvéd. II kötet három tábla, könyvomat-
tal Srétben csinos borítékban 14iv. Minden
kötet ára egyenkint finom velinen 5. kö-
zép velinen 4 ezüst huszas.

Most jelent, és Heckenast Gusztá-
v pesti könyvárosnál megszerezhető:
A büntetésről
's különösebben
a halálbüntetésről.
koszorúzott pályamunka.
Irta **SZEMERE BERTALAN.**
nagy 8-rét. Budán, 1841. füzve ára
1 ft. pengő.

Nevelőnek ajánlkozik

3) Egy 27 éves 's az első elemi és gram-
matikai oktatásban magyar német 's la-
tin nyelvben jártas férfiú. — Bővebben
értekezhetni e lapok expeditorával a
szerkesztői hivatalban. 3)

— az idei természettel együtt tetszés szer-
inti esztendőkre megszerezhető. A jó-
szág kellemei közzé tartozik a város
szomszédsága által a nevelés-tekintetben
is állandó lakásra való alkalmatlansága.
Bővebb tudósítást nyerhetni Bors
József kir. helyt. Agensnél (Budán or-
szágház utca 118.) 3)

2) Sz. Rima Szombath város köremlát-
tatási, sör és pálinkafőzési joga, ezek-
hez tartozó vendégfogadók, 's egyéb
épületekkel, f. évi Szent Mihály naptól
kezdve, három évre hasznóberbe ki-
adandó lévén: a kibérleni kívánók 400
fr. p. p. bánatpénzzel ellátva, f. évi ma-
jus 25kén a reggeli órákon tartandó ár-
verésre ezennel meghívattak. Rima-
Szombath mart. 7kén 1842.

2) Zabolos megyében, egy több mint
5000. hold kiterjedésű, azonban csak 6
és 1/4 urbéri telekből álló tiszta helység,
különös jó minéműségű szántóföldeivel,
nagy kiterjedésű réteivel, terjedelmes
gazdasági épületekkel, és nagyobb men-
nyiségű fundus instructussal hat évre
hasznóberbe adandó; a feltételekről
bővebb értesítést nyerhetni Pesten Mi-
hályfy Antal táblai ügyvédnél (Leopold
utca 184ik sz. alatt.) 3)

Jószágeladás.

3) Melly Pozsony-város kies vidékén
's egy órányi szomszédságban fekszik,
— újabb izlésben épült 's számos Csa-
lád alkalmaztatására kényelmesen buto-
rozott kastélyal — angói 's gyümölcsös
kerttel — és minden gazdaságbeli épü-
lettel, — egy a tetemes gazdaság foly-
tatására szükséges juhokkal, igás 's fej-
jős marhával és szerekkel ellátva van,

Geibel Károly ujonan nyitott könyvkereskedési tárában kapható:
Canones et decreta sacrosancti oecumenici Concilii Tridentini

sab Paulo III. Julio III. et Paulo IV. Pontificibus maximis. Cum patrum subscri-
ptionibus. Editio secunda stereotypa. 8. broch. Velinp. 45 kr.

Catechismus ex decreto Concilii Tridentini

ad Parochos Pii Quinti Max. jussu editus. Ad editionem Romae a. d. MDLXVI.
publici juris factum accuratissime expressus. Editio stereotypa. 8. br. Velinp. 1f. 8k.

Ezen igen jutalmas áru, hibátlan, fényes kiadások mellyek az illető fő-
tiszt. cath. egyházi seantszék helybenhagyáaával, Récsben is sajtó alá bo-
csátattak. —
Továbbá:

**Liebermann, F. L. B.,
INSTITUTIONES THEOLOGICAE**

Tomi quinque Edit. quinta emendatissima. 8. maj. 9 fl. C. M.
Liebermann hittudományja sajátos catholikus, 's minden bölcselkedési vál-
tozékony rendezésektől független állásu és classikai latinsága által már min-
denhol tágas ösvényt nyitott magának, és nemesak Európában, hanem az
északamerikai catholikus tanító-intézetekben is a theologiai tanulmányok alap-
jává fogadtatott. E jelen ötödik kiadás egészen új betűkkel, finom velinre, 's
különös figyelemmel nyomtatva, a német sajtó legesinosb szüleményei közzé
tartozik.

Elismerés.

1) Az augsb. Allg. Zeitung f. évi 17 szá-
mában közzétett ovóintés, 's reá ugyan-
azon hírlapban következtet nyilatkozat
ösztonze a t. közönséggel tudatni hogy két
leánygyermekem, már is egyike Bánhidy
csanádi alispán, másik Fehlig báró neje
négy évet töltött a Veningerfele nevelőin-
tézetben, 's én ez intézet minden szakában
működésével tökéletesen meg vagyok
elégedve. Budán mart. 12. 1842. Laby Im-
re kir. udv. kamr tanácsos. 2)

Pusztabérlet.

T. Csongrád megyében kebeleztet
Szentés városának ön határában
fekvő, és 1100. □ öllet számítva 2298.
hold 358 □ öl földet tévő Szent László
nevű majorsági pusztája, rajtalévő
ezelirányos gazdasági épületekkel együtt
f. 1842ik évi October 15ő napjától 1848-
ik évi September utólsójaig számítandó
6. évre Szentés városában a városház-
nál f. 1842ik évi April 24ikén tartandó
nyilvános árverés utján a legtöbbet ígéro-
nek hasznóberbe leszen adandó. Az ár-
verésen résztvenni kívánóktól 1000. pgo
forint bánatpénz letétele kívántatik. A
hasznóbernek egyéb feltételei Szentés

város birói, 's jegyzői hivatalánál bér-
mentes levél által megtudhatók. 3)

**2) Váli bor iránti Hirdet-
mény.**

A t. Váli Uradalom részéről köz-
hírre tetetik, hogy a Bor-ismertett Egye-
sület felosztása után az ott eddig
kapható váli bor, ezentul-is Aprilis
1jétől kezdve, és pedig butelliákban a
t. Váli uradalom peesétje alatt a mlgos
Úrményi Nemzetség házaikban, u. m.
az új piacon a 206. és szél utczá-
ban 182dik szám alatti koresmákban; —
úgy szinte a Nemzeti Casinóban Miha-
lek. és Vadász-Kürtnél Emerling urak-
nál: — akó-számra pedig ugyanaz új
piacon lévő 205dik szám alatti Úrmé-
nyi-házban ugyanez 25- és másféle 12.
és 16. vfrtoul egyedül kapható léssen —
Pesten Martius hónapban 1842. 3)

Hirdetés.

2) A pesti tudományos Egyetemen
lévő barom-orvosló intézetnél a tanító-
kovács hivatala, mellyhez jelenleg kész
pénzben 300, pengő forint évi fizetés,
szabad szállás, és három öl kemény tü-
zifa van kapcsolva, megürülvén, kik azt